

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/163/163/98

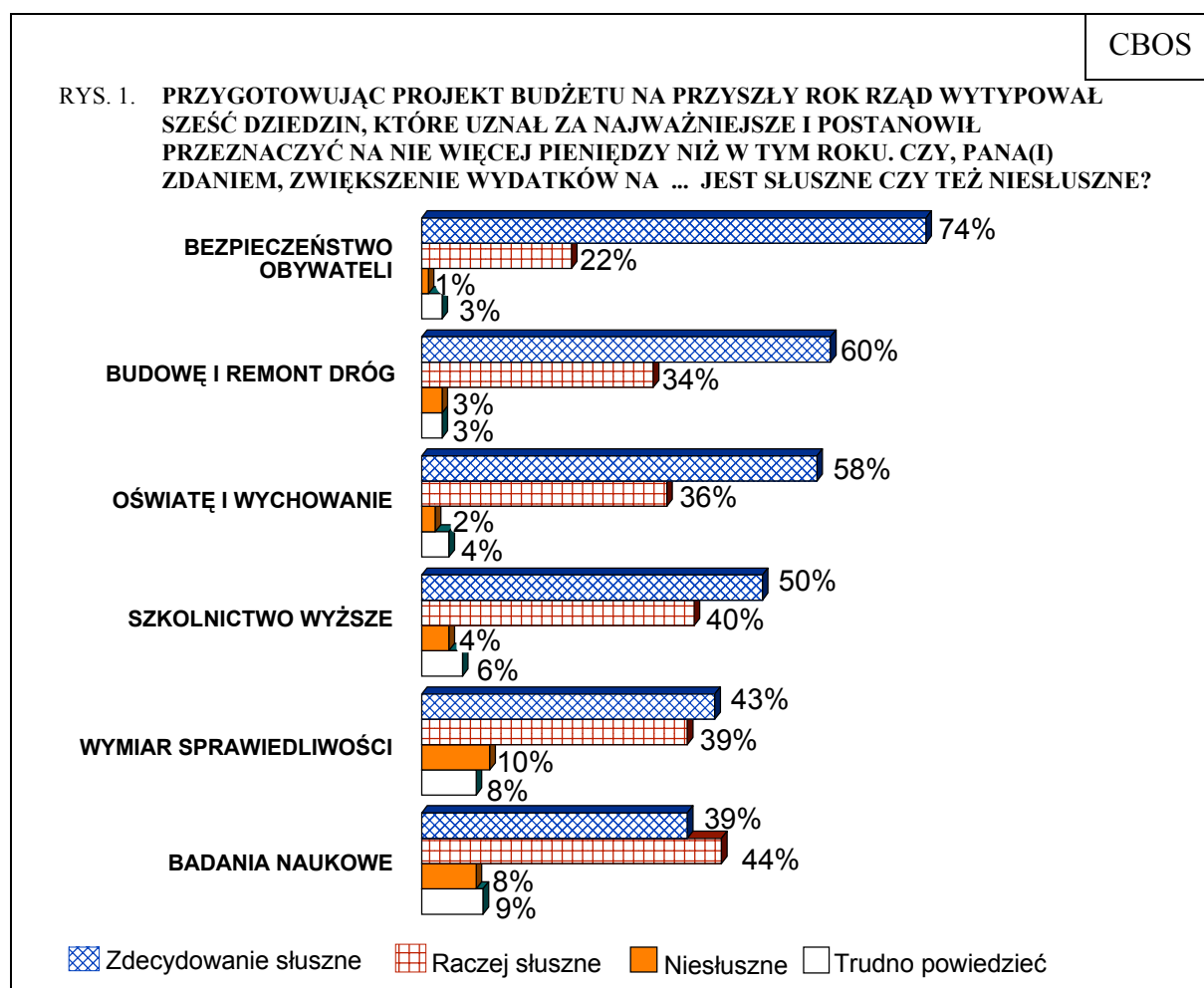
OPINIE O PRIORYTETOWYCH WYDATKACH BUDŻETOWYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

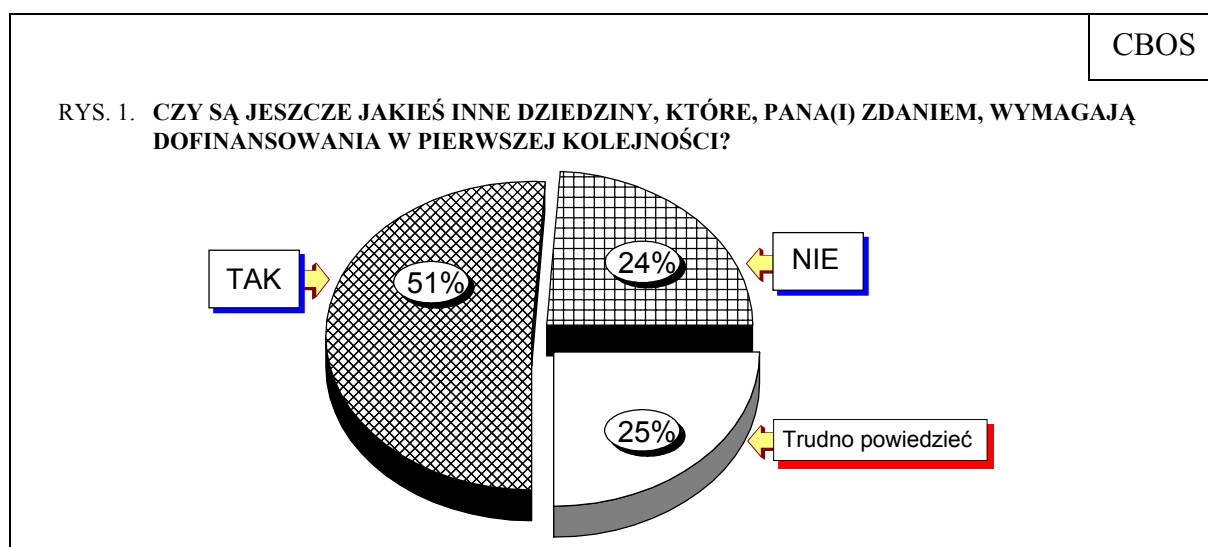
Konstruując budżet na przyszły rok rząd wytypował sześć dziedzin, które określił jako priorytetowe. W listopadowym sondażu¹ zapytaliśmy ankietowanych, czy uważają za słuszne zwiększenie wydatków na nie, czy też - ich zdaniem - są jeszcze jakieś inne dziedziny, które wymagają dofinansowania w pierwszej kolejności.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (102) przeprowadzono w dniach 5-9 listopada ‘98 na 1114-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

Przyznanie priorytetu sześciu wybranym dziedzinom jest powszechnie akceptowane, jednak w największym stopniu badani aprobują zwiększenie środków na działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa obywateli (74% ankietowanych uznało za zdecydowanie słuszną decyzję o potraktowaniu tej dziedziny jako wymagającej dofinansowania w pierwszej kolejności, a dalsze 22% za raczej słuszną). Stosunkowo najmniejszą akceptację uzyskało zwiększenie nakładów na badania naukowe: 39% respondentów uważa to za zdecydowanie słusne, 44% za raczej słusne, przy 8% uznających traktowanie tej dziedziny jako priorytetowej za niesłusne. Jedynie wśród osób z wyższym wykształceniem, przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracowników umysłowych zdecydowana aprobata przeważa nad umiarkowaną.

W stosunku do pozostałych dziedzin liczba badanych zdecydowanie akceptujących wzrost nakładów na nie w pierwszej kolejności przeważa nad odsetkiem osób popierających to umiarkowanie.

Rządową listę priorytetów w pełni akceptuje co czwarty badany stwierdzając, że poza wytypowanymi dziedzinami nie ma innych, które przede wszystkim należałoby dofinansować. Równocześnie jednak połowa ankietowanych uważa, że są jeszcze inne dziedziny, które także w pierwszej kolejności wymagają zwiększonych nakładów. Tej grupie badanych zadaliśmy

pytanie otwarte. Odpowiadając na nie ankietowani spontanicznie wymieniali dziedziny lub sfery, które - ich zdaniem - powinny być dofinansowane przede wszystkim.

	CBOS
Jakie dziedziny - poza wytypowanymi przez rząd - wymagają, Pana(i) zdaniem, dofinansowania w pierwszej kolejności?	Odsetek wskazań (w stosunku do ogółu badanych)*
1. Lecznictwo, służba zdrowia	17
2. Rolnictwo	13
3. Opieka społeczna (w tym pomoc najbardziej potrzebującym, niepełnosprawnym, domom dziecka, bezdomnym, rodzinom wielodzietnym i in.)	9
4. Emerytury i renty	7
5. Walka z bezrobociem, tworzenie nowych miejsc pracy	5
6. Budownictwo mieszkaniowe	4
7. Wojsko, armia (także ogólnie „obronność kraju”)	3
8. Kultura	2
9. Ochrona środowiska	1
10. Inne konkretne sprawy (łącznie)	3
* Suma odsetek przekracza liczbę osób, które uważały, że są jeszcze inne dziedziny wymagające dofinansowania w pierwszej kolejności, gdyż badani mogli wymienić więcej niż jedną dziedzinę.	

Na pierwszy plan wyraźnie wysuwa się lecznictwo. Dziedzinę tę szczególnie często wymieniali mieszkańcy miast liczących od 101 do 500 tys. oraz 501 tys. i więcej ludności (odpowiednio: 25% i 27%). Natomiast rolnictwo zawdzięcza swą stosunkowo wysoką pozycję przede wszystkim samym zainteresowanym - wskazało je ponad dwie trzecie (69%) rolników. Podobnie jest z emeryturami i rentami - bardzo rzadko wymieniane są one przez członków innych grup społecznych niż emeryci i renciści oraz przez ludzi młodych.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, zwiększenie wydatków na badania naukowe jest słuszne czy też niesłuszne?

(%)

	Zdecydowanie słuszne	Raczej słuszne	Niesłuszne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	44	8	9	1114
Płeć					
Mężczyźni	38	46	8	8	528
Kobiety	39	42	9	10	586
Wiek					
18-24 lat	35	47	9	9	159
25-34	40	44	10	5	196
35-44	37	49	7	7	217
45-54	37	47	8	8	227
55-64	43	39	9	10	121
65 lat i więcej	40	34	7	18	194
Miejsce zamieszkania					
Wieś	34	44	9	13	411
Miasto do 20 tys.	32	52	6	10	141
od 21 do 100 tys.	48	37	8	7	216
101-500 tys.	40	43	9	7	205
501 tys. i więcej mieszk.	41	45	7	6	141
Region					
Północny	44	42	3	10	126
Zachodni	32	39	13	16	124
Środkowo-zachodni	36	45	7	12	156
Środkowy	44	41	6	8	205
Wschodni	31	47	10	12	139
Południowo-wschodni	40	44	10	6	161
Południowo-zachodni	39	47	9	5	201
Wykształcenie					
Podstawowe	31	43	7	18	336
Zasadnicze zawodowe	36	49	10	6	310
Średnie	42	43	9	6	361
Wyższe	59	35	5	1	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	59	34	2	4	71
Prac. umysł. niż. szczebla	46	39	9	5	106
Pracownicy fiz.- umysł.	35	51	7	7	98
Robotnicy wykwalifikowani	33	48	15	5	98
Robotnicy niewykwalifik.	23	58	5	14	48
Rolnicy	32	51	5	9	65
Pracujący na własny rach.	36	51	5	9	52
Bierni zawodowo					
Renciści	34	41	9	16	150
Emeryci	42	38	7	13	206
Uczniowie i studenci	37	53	6	4	68
Bezrobotni	32	47	10	11	98
Gospodynie domowe i inni	47	35	15	4	52
Pracuje w:					
sferze budżetowej	42	50	4	4	115
sekt. państw., publicznym	43	38	11	7	118
sp. właśc. pryw. i państwa	39	45	6	10	78
sekt. pryw. poza rolnict.	37	47	9	6	175
prywatnym gosp. rolnym	38	49	5	8	70
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	32	48	10	11	232
276 - 399	40	41	7	12	177
400 - 549	33	47	10	10	224
550 - 799	48	38	5	9	150
Powyżej 799 zł	49	42	5	4	145
Ocena własnych war. mater.					
Złe	33	44	8	15	297
Średnie	39	43	11	7	509
Dobre	43	45	5	7	308
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	44	37	7	12	62
Raz w tygodniu	36	46	8	10	595
Kilka razy w miesiącu	39	42	10	8	175
Kilka razy w roku	43	43	7	7	196
W ogóle nie uczestniczy	45	38	5	12	85
Poglądy polityczne					
Lewica	42	47	7	4	259
Centrum	37	45	9	9	272
Prawica	43	42	8	7	338
Trudno powiedzieć	32	42	9	18	245

Tabela 2. Jakie dziedziny - poza wytypowanymi przez rząd - wymagają, Pana(i) zdaniem, dofinansowania w pierwszej kolejności? 1 - Rolnictwo; 2 - Walka z bezrobociem, tworzenie nowych miejsc pracy; 3 - Lecznictwo, służba zdrowia; 4 - Budownictwo mieszkaniowe; 5 - Opieka społeczna; 6 - Emerytury i renty; 7 - Wojsko, armia; 8 - Ochrona środowiska; 9 - Kultura; 10 - Odsetek osób uważających, że nie ma innych dziedzin, poza wytypowanymi przez rząd, które wymagają dofinansowania w pierwszej kolejności, lub nie mających zdania na ten temat

	(%)										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Liczba osób
Liczba osób Ogółem	13	5	17	4	9	7	3	1	2	49	1114
Płeć											
Mężczyźni	15	6	12	5	7	6	4	1	2	49	528
Kobiety	10	5	23	3	10	7	1	0	2	48	586
Wiek											
18-24 lat	10	5	19	4	4	1	4	0	3	47	159
25-34	9	9	21	9	8	3	1	0	2	47	196
35-44	16	3	21	3	12	3	3	1	1	49	217
45-54	12	6	18	3	10	9	3	1	2	47	227
55-64	20	6	15	3	6	14	3	1	2	41	121
65 lat i więcej	11	2	10	2	11	10	3	1	2	57	194
Miejsce zamieszkania											
Wieś	27	7	14	3	9	5	0	1	1	42	411
Miasto do 20 tys.	11	4	12	4	7	5	0	1	1	51	141
od 21 do 100 tys.	4	7	15	6	8	5	1	0	1	58	216
101-500 tys.	3	2	25	6	10	8	5	1	3	53	205
501 tys. i więcej mieszk.	0	2	27	3	9	6	5	2	4	44	141
Region											
Północny	7	6	15	3	13	11	1	0	4	52	126
Zachodni	7	7	23	2	15	10	3	1	1	44	124
Środkowozachodni	10	4	19	7	5	4	3	1	1	54	156
Środkowy	15	5	16	4	7	6	6	1	3	43	205
Wschodni	22	9	10	1	10	7	0	0	1	49	139
Południowo-wschodni	15	3	13	8	8	7	3	1	1	49	161
Południowo-zachodni	11	4	24	2	9	3	1	1	3	49	201
Wykształcenie											
Podstawowe	19	6	11	2	8	8	0	0	1	53	336
Zasadnicze zawodowe	13	6	14	4	10	6	1	1	1	49	310
Średnie	8	5	23	5	8	6	5	1	2	44	361
Wyższe	5	3	27	8	11	3	6	1	4	46	108
Grupa społ.-zaw. pracujący											
Kadra kier., inteligencja	7	4	26	7	11	2	3	1	1	45	71
Prac.umysł.niż.szczebla	3	3	34	4	13	3	6	3	3	41	106
Pracownicy fiz.- umysł.	2	6	20	9	7	4	3	0	4	54	98
Robotnicy wykwalifikowani	8	4	12	5	8	2	3	0	1	55	98
Robotnicy niewykwalifik.	11	4	12	2	6	2	0	2	1	61	48
Rolnicy	6	5	6	0	10	2	0	2	0	25	65
Pracujący na własny rach.	14	7	25	3	8	4	2	2	3	48	52
Bierni zawodowo											
Renciści	11	5	15	2	11	16	1	0	2	45	150
Emeryci	14	4	13	3	10	11	3	2	2	52	206
Uczniowie i studenci	5	2	23	3	6	3	4	0	5	50	68
Bezrobotni	10	14	13	5	7	6	4	0	2	50	98
Gospodynie domowe i inni	12	6	18	5	5	6	0	0	0	56	52
Pracuje w:											
sferze budżetowej	5	2	38	8	10	3	8	2	2	34	115
sekt. państw., publicznym	4	6	17	6	7	2	4	1	1	56	118
sp. właśc. pryw. i państwa	2	4	17	4	13	1	1	0	3	57	178
sekt. pryw. poza rolnict.	6	6	18	4	8	1	1	0	3	52	178
prywatnym gosp. rolnym	68	5	5	1	8	2	0	1	0	26	70
Dochody na jedną osobę											
Do 275 zł	19	5	14	1	10	9	3	0	2	43	232
276 - 399	14	7	21	9	8	7	2	0	0	45	177
400 - 549	9	5	15	4	8	8	1	1	2	54	224
550 - 799	7	5	21	4	15	8	3	0	3	47	150
Powyżej 799 zł	4	3	23	8	10	2	7	3	4	41	145
Ocena własnych war. mater.											
Złe	17	9	17	5	12	11	1	1	1	43	297
Średnie	14	5	14	5	7	6	3	0	2	50	509
Dobre	6	5	23	5	8	3	4	2	2	51	308
Udział w prakt. religijnych											
Kilka razy w tygodniu	7	5	25	1	7	8	0	1	0	48	62
Raz w tygodniu	14	5	14	4	8	8	1	1	2	50	595
Kilka razy w miesiącu	17	2	18	2	10	5	4	2	5	45	175
Kilka razy w roku	8	8	18	4	10	4	2	1	0	52	196
W ogóle nie uczestniczy	10	5	31	9	10	7	6	0	2	40	85
Poglądy polityczne											
Lewica	10	6	21	5	10	7	3	1	2	43	259
Centrum	18	5	16	3	6	5	5	1	1	47	270
Prawica	11	5	21	3	11	9	5	1	4	46	332
Trudno powiedzieć	13	5	10	3	8	7	0	1	1	59	245